

МІЖРЕГІОНАЛЬНА
АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

МАУП

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА
дисципліни
“АГРАРНА ПОЛІТИКА”
(для бакалаврів)

МАУП

Київ
ДП «Видавничий дім «Персонал»
2009

Підготовлено старшим викладачем кафедри організації самоврядування
Ю. М. Міщенком

Затверджено на засіданні кафедри організації самоврядування (протокол
№ 10 від 04.08.06)

Перезатверджено на засіданні кафедри організації самоврядування
(протокол № 7 від 27.02.09)

Схвалено Вченою радою Міжрегіональної Академії управління персоналом

Міщенко Ю. М. Навчальна програма дисципліни “Аграрна політика”
(для бакалаврів) — К.: ДП «Вид. дім «Персонал», 2009. — 18 с.

Навчальна програма містить пояснювальну записку, тематичний план, зміст дисципліни “Аграрна політика”, теми контрольних робіт, вказівки до виконання контрольної роботи, питання для самоконтролю, а також список літератури.

© Міжрегіональна Академія
управління персоналом (МАУП), 2009
© ДП «Видавничий дім «Персонал», 2009

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Підготовка спеціалістів у сфері аграрного менеджменту має на меті дати слухачам теоретичні знання й сформувати у них практичні уміння опрацьовувати та обґрунтовувати конкретні пропозиції, що стосуються актуальних проблем розвитку агропромислового комплексу України. Чільне місце серед них посідає розробка й обґрунтування сучасної аграрної політики, на основі якої і має відбуватися реформування економічних відносин. Йдеться про комплексний підхід до реформувань згідно з вимогами аграрної політики, під якою розуміється сукупність науково обґрунтованих ідей і концепцій щодо трансформування аграрного і пов'язаних з ним інших секторів економіки в напрямку створення ринкових відносин.

Особливість курсу полягає у висвітленні фундаментальних питань, що формують поняття аграрної політики у світлі вимог Конституції України гідно з інтересами українського селянства. Студенти ознайомлюються з основними напрямками реформування агропромислового виробництва відповідно до потреб ринкових перетворень.

Матеріал курсу поданий за наступною схемою: напрям економічних перетворень — його суть і особливості — досвід інших країн — умови реалізації стосовно АПК України. Позаяк в Україні досі не вироблено державної аграрної політики, такий підхід цілком виправданий, він дає реальні підстави критично осмислити й оцінити якісні і кількісні зрушення, що відбуваються в економіці АПК.

Пропонований курс дає студентам можливість з'ясувати для себе суть кожного напрямку аграрних перетворень і на цій основі набути практичних навичок і вмінь визначати, узагальнювати і формулювати елементи і напрями аграрної політики держави стосовно конкретної ситуації соціально-економічного розвитку країни.

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН
дисципліни
“АГРАРНА ПОЛІТИКА”

№ пор.	Назва змістового модуля і теми
1	2
1 2 3 4 5	<p>Змістовий модуль I. Науково-методологічні та макроекономічні основи сучасної аграрної політики</p> <p>1 Аграрна політика: основні компоненти, сутність та особливості формування і здійснення</p> <p>2 Аграрна політика як складова економічної політики держави</p> <p>3 Становлення приватного сектору в сільському господарстві</p> <p>4 Ціноутворення, податкова і кредитна політика в системі аграрних перетворень</p> <p>5 Екологічні аспекти аграрної політики</p>
6 7 8 9 10	<p>Змістовий модуль II. Соціально-економічні проблеми аграрної політики</p> <p>6 Аграрна реформа: суть і особливості розвитку.</p> <p>7 Земельні відносини.</p> <p>8 Розвиток майнових відносин власності, форм господарювання та інтеграційних відносин.</p> <p>9 Розвиток селянських (фермерських) господарств і кооперативні відносини в аграрному секторі.</p> <p>10 Соціальні аспекти аграрної політики</p>
11 12 13 14 15 16 17	<p>Змістовий модуль III. Науково-технічне та організаційно-правове забезпечення аграрної політики</p> <p>11 Науково-технічні аспекти аграрної політики і ресурсний потенціал агропромислового комплексу</p> <p>12 Створення ринку робочої сили для кадрового забезпечення аграрної політики</p> <p>13 Формування ринку продовольства і сировини</p> <p>14 Реформування фінансово-кредитної, податкової і цінової систем</p> <p>15 Зовнішньоекономічні проблеми аграрної політики</p> <p>16 Інформаційне забезпечення аграрних перетворень</p> <p>17 Створення умов і механізму освоєння ринкових відносин і реалізація аграрної політики</p>
Разом годин: 108	

ЗМІСТ
дисципліни
“АГРАРНА ПОЛІТИКА”

Змістовий модуль І. Науково-методологічні та макроекономічні основи сучасної аграрної політики

Тема 1. Аграрна політика: основні компоненти, сутність та особливості формування і здійснення

Соціально-економічна сутність та цільове призначення сучасної аграрної політики. Характеристика сільського господарства та агропромислового виробництва. Стратегія становлення аграрної політики. Особливості сучасного етапу аграрної політики. Проблеми здійснення аграрної політики. Компоненти аграрної політики і потреба їх поєднання.

Література [1; 4; 7; 9; 10; 13; 15]

Тема 2. Аграрна політика як складова економічної політики держави

Економічна політика і важливість відображення в ній потреб і можливостей аграрного сектору. Державне регулювання сільського господарства та самоуправління в сільському господарстві. Аграрна політика і продовольча проблема держави.

Література [1; 6; 7; 17; 22]

Тема 3. Становлення приватного сектору в сільському господарстві

Об'єктивність становлення приватного сектору на селі. Етапи розвитку приватного сектору. Соціально-економічні та правові передумови формування приватної власності на землю. Особливості формування приватної власності в різних сільськогосподарських укладах. Приватна власність особистих підсобних господарств.

Література [10; 12; 13; 20; 35]

Тема 4. Ціноутворення, податкова і кредитна політика в системі аграрних перетворень

Ціноутворення в умовах формування ринкових відносин. Удосконалення системи цін. Реформування податкової системи. Оподаткування прибутку. Непряме оподаткування. Кредитні відносини в аграрному секторі АПК.

Література [1;10; 15; 18; 19; 23]

Тема 5. Екологічні аспекти аграрної політики

Передумови і необхідність розробки принципово нової агроекологічної політики. Мета, принципи та основні завдання державної агроекологічної політики.

Література [11; 13; 14; 17; 26]

Змістовий модуль II. Соціально-економічні проблеми аграрної політики

Тема 6. Аграрна реформа: суть і особливості розвитку

Аграрна реформа як складова сучасної аграрної політики. Коротка передісторія сучасної аграрної реформи. Етапи розвитку сучасної аграрної реформи. Суть земельної реформи і особливості її здійснення в Україні. Організація реформування земельних відносин. Роль держави у здійсненні земельної реформи. Соціальні та соціально-психологічні проблеми аграрних перетворень.

Література [1; 9; 10; 16; 22; 31]

Тема 7. Земельні відносини

Передумови і напрями реформування земельних відносин. Правова основа земельних відносин. Поетапний принцип здійснення земельної реформи. Методологічні принципи і методика грошової оцінки сільськогосподарських земель. Паювання земель як умова здійснення реформ на селі. Неминучість функціонування ринку землі в сільському господарстві. Земельні відносини при реформуванні господарських систем у сільському господарстві. Етапи створення і напрями подальшого удосконалення нормативно-правової бази земельної реформи.

Література [1; 8–11; 16; 20; 28; 37]

Тема 8. Розвиток майнових відносин власності, форм господарювання та інтеграційних відносин

Майнова власність у системі виробничих відносин. Форми реалізації власності. Формування істотного власника. Організаційні аспекти. Внутрішньогосподарські структури. Розвиток малих підприємницьких форм. Форми інтеграції в агропромисловому комплексі. Ефективність виробництва та переробки сільськогосподарської продукції. Удосконалення економічних відносин в інтегрованих формуваннях. Розвиток інтеграційних відносин у переробній сфері АПК. Основні напрями розвитку виробничих відносин у переробній сфері. Ринкова модель управління розвитком інтеграційних процесів в агропромисловому виробництві.

Література [1; 4; 10; 11; 13; 20; 24]

Тема 9. Розвиток селянських (фермерських) господарств і кооперативні відносини в аграрному секторі

Принципи і тенденції розвитку фермерських господарств. Спеціалізація і виробничі типи фермерських господарств. Оптимальні розміри селянських господарств. Кооперування і напрями розвитку фермерства на перспективу. Сільськогосподарська кооперація в контексті аграрної реформи. Кооператив як особлива форма підприємства. Створення правового поля сільськогосподарської кооперації в Україні.

Література [9; 10; 20; 24; 28; 36]

Тема 10. Соціальні аспекти аграрної політики

Соціальні пріоритети розвитку аграрної політики. Основні напрями соціальної перебудови села. Соціальна і виробнича інфраструктура села. Демографічно-трудова потенціал. Проблеми мотивації сільськогосподарської праці. Соціальна спрямованість аграрної політики як критерій її перспективності. Забезпечення пріоритету відродження села.

Література [8; 10; 22; 29; 30; 32; 34]

Змістовий модуль III. Науково-технічне та організаційно-правове забезпечення аграрної політики

Тема 11. Науково-технічні аспекти аграрної політики і ресурсний потенціал агропромислового комплексу

Науковий потенціал аграрної науки: стан і перспективи розвитку. Основні шляхи зміцнення зв'язків науки з виробництвом. Сучасний стан матеріально-технічного забезпечення підприємств АПК. Основні засади створення ринку засобів виробництва і послуг. Механізм міжгалузевих економічних відносин АПК. Роль матеріально-технічних ресурсів у відтворювальному процесі агропромислового виробництва. Необхідність пріоритетного розвитку фондо- і ресурсозабезпечувальних галузей виробництва. Формування ринку матеріально-технічних ресурсів виробничих послуг.

Література [1; 2; 5; 8; 20; 24; 26]

Тема 12. Створення ринку робочої сили для кадрового забезпечення аграрної політики

Кадри в системі аграрних перетворень. Передумови і фактори створення ринку робочої сили. Ринок робочої сили в АПК та його державне регулювання. Соціальний захист. Методологічні аспекти вирішення проблеми кадрів. Організаційні аспекти формування керівників.

Література [10; 15; 17; 19; 21; 33; 43]

Тема 13. Формування ринку продовольства і сировини

Джерела одержання продовольства і необхідність їх мобілізації. Тенденції формування продовольчих ресурсів. Формування державних фондів продовольства й сировини та самозабезпечення регіонів. Особливості функціонування продовольчих ринків. Організаційні засади формування ринку продовольства. Україна на зовнішньому ринку продовольства.

Література [1; 2; 8; 13; 15; 18; 19; 24; 25; 37]

Тема 14. Реформування фінансово-кредитної, податкової і цінової систем

Економічний механізм АПК і необхідність його адаптування до ринкових відносин. Фінансово-кредитна система в умовах ринку. Впровадження ефективної податкової політики. Підпорядкування ціноутворення механізму попиту і пропозиції.

Література [10; 11; 25; 35; 37]

Тема 15. Зовнішньоекономічні проблеми аграрної політики

Стан і завдання зовнішньоекономічної діяльності в аграрній сфері. Визнання вимог світового ринку як передумова формування зовнішньоекономічної політики. Захист економічних інтересів при здійсненні зовнішньоекономічної діяльності. Проблеми приєднання АПК до ГАТТ/СОТ. Зовнішньоторговельна політика в аграрній сфері.

Література [1; 4; 8; 9; 13; 19; 25; 26]

Тема 16. Інформаційне забезпечення аграрних перетворень

Інформатизація в системі механізмів аграрних перетворень. Система збирання і поширення ринкової сільськогосподарської інформації. Організація соціально-економічного моніторингу розвитку сільського господарства. Регіональна служба надання науково-консультативних послуг. Структура інформаційно-аналітичної системи агропромислового виробництва.

Література [1; 6; 7; 15; 23; 33; 40; 41]

Тема 17. Створення умов і механізму освоєння ринкових відносин і реалізація аграрної політики

Необхідність формування і елементи механізму освоєння ринкових відносин. Регламентация законодавством аграрної політики держави і створення державних управлінських структур. Визначення правового статусу управлінських структур щодо аграрної політики. Моніторинг аграрної політики.

Література [1; 4; 9; 10; 24; 34; 35; 40]

ТЕМИ КОНТРОЛЬНИХ РОБІТ

1. Навести власне бачення сучасної аграрної політики України щодо вимог до неї, її соціально-економічної суті, змісту, характеру і шляхів реалізації.
2. Зазначити складові аграрної політики щодо підтримки й розвитку в аграрному секторі державних, колективних і приватних (фермерських) господарств та особистого підсобного господарства.
3. Охарактеризувати законодавчі акти щодо відповідності їх інтересам селянства у реформуванні земельних відносин.
4. Державна політика щодо залучення провідних галузей народного господарства до розвитку АПК: основні завдання й напрями здійснення.
5. Дати ґрунтовну характеристику складовим ринку робочої сили.
6. Окреслити основні чинники, які можуть характеризувати соціальну спрямованість аграрної політики.
7. Викласти власну точку зору щодо статусу управлінських структур в АПК: країни в цілому, на рівні області, в адміністративному районі і в групі інтегрованих господарств.
8. Принципова схема формування ринку засобів виробництва та послуг і можливості їх реалізації.
9. Описати особливості агропромислового виробництва, які мають обов'язково враховуватись аграрною політикою (навести конкретні приклади).
10. Охарактеризувати основні компоненти аграрної політики стосовно інтегрованої галузі, агропромислового формування, регіонального АПК.
11. Ринок праці і проблема відродження та забезпечення села.
12. Соціальний захист населення в умовах ринку праці.
13. Ринок праці і проблема відродження села.
14. Прибутковість агропромислового виробництва і система цін.
15. Система цін, що діє в АПК, та її оцінювання.
16. Роль держави в регулюванні ціноутворення і системи цін.
17. Податкова система, її характер і місце в економічному механізмі.

18. Які недоліки й помилки аграрної реформи потребують відстеження і негайного коригування законодавством і фактичними діями?
19. Напрями вдосконалення податкової політики.
20. Фінансово-кредитне забезпечення економічних реформ.
21. Світовий досвід законодавчого регулювання державного протекціонізму щодо сільського господарства.
22. Принципи, що мають бути покладені в основу регламентації аграрної політики.
23. Обов'язкові елементи, що komponують цільову програму як метод реалізації аграрної політики.
24. Реалізація аграрної політики і вдосконалення системи управління.
25. Створення ринкової інфраструктури як умова освоєння ринкових відносин.
26. Визначення правового статусу управлінських структур щодо аграрної політики.
27. Україна на зовнішньому ринку продовольства.
28. Соціальна спрямованість аграрної політики як критерій її перспективності.
29. Етапи створення і напрями подальшого удосконалення нормативно-правової бази земельної реформи.
30. Особливості сучасного етапу аграрної політики.

ВКАЗІВКИ ДО ВИКОНАННЯ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ

Виконання контрольної роботи передбачає розвиток навичок самостійного пошуку необхідної інформації, опрацювання та осмислення теоретичного і практичного матеріалу. Вибір теми контрольної роботи — довільний.

Контрольна робота виконується на скріплених аркушах формату А4. На титульній сторінці вказуються: назва дисципліни (“Аграрна політика”); прізвище, ім'я, по батькові студента; номер групи. Контрольна робота повинна містити план і список літератури. Роботу необхідно здати в навчальну частину у встановлений термін.

ПИТАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ

1. Основні ознаки сучасного кризового стану сільськогосподарського виробництва.
2. Причини затяжної і глибокої кризи в аграрному секторі країни.
3. Організаційно-господарська і соціально-економічна роль сільського господарства в системі міжгалузевих зв'язків АПК.
4. Поняття про аграрну політику. Складові аграрної політики.
5. Вимоги до аграрної політики держави.
6. Особливості, вимоги й елементи розробки концепції аграрної політики.
7. Критерії, що визначають суть і зміст державного регулювання розвитку АПК.
8. Поняття про економічну політику та її роль в управлінні народним господарством.
9. Основні аспекти і сфери, які має охоплювати економічна політика держави виходячи з потреб агропромислового виробництва.
10. Основні напрями аграрної політики держави, що потребують втілення в економічній стратегії і тактиці.
11. Важливість правового захисту аграрної політики і потреби, які він має враховувати.
12. Внутрішні фактори регулювання агропромислового виробництва, їх суть і значення.
13. Зовнішні фактори розвитку агропромислового виробництва, їх зміст і роль.
14. Об'єктивна необхідність державного регулювання ринкової моделі з участю аграрного сектору.
15. Соціально-економічна суть алгоритму роздержавлення і приватизації.
16. Різновиди форм господарювання та їх особливості.
17. Еволюція колективних форм господарювання та їх перспективи. Суб'єктивний і об'єктивний фактори при виборі форми господарювання.
18. Спілька селян (товариство, асоціація) і фермерське (селянське) господарство: умови організації, перспективи розвитку.
19. Принципові питання, що детермінують становлення тих чи інших форм господарювання.

20. Господарський механізм, який має бути сформований у результаті економічних перетворень, його зміст і складові.
21. Форми зближення виробництва і переробки сільськогосподарської продукції, їх суть, особливості і перспективи.
22. Суть земельної реформи.
23. Можливі варіанти земельних перетворень.
24. Основа перетворень земельних відносин.
25. Особливості й передумови здійснення земельних перетворень в Україні.
26. Конституційні засади земельних відносин в Україні. Паювання земель як основа земельної реформи в Україні.
27. Кількісна і якісна характеристики земельних ресурсів.
28. Унікальність землезабезпечення і землекористування в Україні.
29. Відтворювальний процес у сільському господарстві і роль у ньому матеріально-технічних ресурсів і виробничих послуг промислового походження.
30. Фактори й тенденції, що зумовлюють зростаючу роль ресурсів промислового походження.
31. Причини незадовільного розвитку фондovироблювальних галузей промисловості.
32. Об'єктивна потреба врахування в техніко-технологічній політиці держави високих витрат сільського господарства на утримання та амортизацію основних фондів і формування матеріальних витрат промислового походження.
33. Ринкові вимоги сільського господарства до матеріально-технічних ресурсів і виробничих послуг.
34. Проблема співвідношення вітчизняного і зарубіжного матеріально-технічного забезпечення.
35. Фактори, що визначають доцільність імпорту ресурсів і послуг.
36. Основні компоненти ринку продовольства, їх функції та інтереси.
37. Економічна і соціальна суть ринку продовольства й сировини.
38. Джерела одержання продовольства і формування продовольчих ресурсів.
39. Проблема формування ринку праці та її характеристика.
40. Суть ринку праці в агропромисловому виробництві.
41. Об'єктивні особливості й можливості функціонування ринку праці в АПК.

42. Умови, які зумовлюють і визначають можливість міграції робочої сили.
43. Принципи, що мають бути в основі реформування трудових відносин.
44. Обставини, що зумовлюють виникнення і функціонування ринку праці.
45. Організаційні засади та заходи зі створення нормальних умов для функціонування ринку праці.
46. Ринок праці і проблема відродження та збереження села.
47. Суть маятникової міграції.
48. Ринок праці масових професій.
49. Сутність і характер дії господарського та економічного механізму.
50. Економічні стимули як стрижень економічного механізму.
51. Вимоги до економічного механізму ринкового типу.
52. Умови трансформації економічного механізму до ринкових потреб.
53. Фінансово-кредитне забезпечення економічних реформ.
54. Податкова система, її характер і місце в економічному механізмі.
55. Ціновий механізм, його суть і особливості дії в АПК.
56. Що слід розуміти під механізмом освоєння ринкових відносин?
57. Особливості внутрішнього і зовнішнього середовища у формуванні механізму освоєння ринкових відносин.
58. Основні критерії і фактори, що зумовлюють можливість входження АПК в ринкові відносини.
59. Роль держави у формуванні механізму освоєння ринкових відносин.
60. Державний протекціонізм і його законодавче забезпечення.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

Основна

1. *Аграрна реформа в Україні*. — К., 1996.
2. *Агрокомпас*. — К., 1996. — № 1–12; 1997. — № 1–12.
3. *Агпропромисловий комплекс “Рось”: досвід, проблеми, перспективи*. — К., 1994.

4. *Власність у сільському господарстві* / За ред. В. В. Юрчишина, П. Т. Саблука. — К., 1993.
5. *Деструктуризація матеріально-технічної бази агропромислового комплексу*. — К., 1997.
6. *Довідник показників сільського господарства*. — К., 1979.
7. *Довідник з фінансової діяльності агропромислових об'єднань*. — К., 1988.
8. *Економіка, організація і планування агропромислового комплексу*. — К., 1989.
9. *Загальна концепція аграрної реформи в Україні та механізм її реалізації*. — К., 1993.
10. *Збірник нормативних актів по реформуванню власності*. — К., 1993.
11. *Конституція України*. — К., 1996.
12. *Методичні рекомендації по приватизації власності колгоспів на майновій основі* / В. В. Юрчин, О. М. Онищенко та ін. — К., 1991.
13. *Національна програма розвитку сільськогосподарського виробництва України на 1996–2005 роки*. — К., 1995.
14. *Основи ринкової економіки: Підручник*. — К., 1995.
15. *Підприємництво в аграрному секторі економіки*. — К., 1997.
16. *Посібник по реформуванню сільськогосподарських та переробних підприємств* / За ред. П. Т. Саблука, В. Я. Месель-Веселяка. — К., 2000.
17. *Проблеми розвитку і функціонування агропромислових формувань*. — К., 1994.
18. *Ринок продовольства*. — К., 1996.
19. *Ринок продовольства, інфраструктура і механізм ринкових відносин*. — К., 1994.
20. *Розвиток форм господарювання на селі*. — К., 1993.
21. *Статистичний щорічник України. 1995*. — К., 1996.
22. *Сучасна аграрна політика України: проблеми становлення*. — К., 1996.
23. *Україна в цифрах. 1996*. — К., 1997.
24. *Формування виробничого потенціалу та ринку засобів виробництва*. — К., 1993.

25. *Ціноутворення* в умовах формування ринкових відносин в АПК. — К., 1997.
26. *Трейси М.* Сельское хозяйство и продовольствие в экономике развитых стран. — СПб., 1995.
27. *Юрчишин В. В.* Сільське господарство України в радянські часи: Короткий огляд. — К., 1998.
28. *Юрчишин В. В., Дем'яненко М. Я.* Методичні рекомендації по організації пайових відносин у сільськогосподарських підприємствах. — К., 1990.

Додаткова

29. *Бородіна О. М.* Людський капітал на селі: наукові основи та проблеми розвитку. — К., 2003.
30. *Данилишин Б., Лисецький А.* Аграрна політика: час визначитися // Уряд. кур'єр. — 2005. — № 89. — 17 трав.
31. *Дем'яненко С.* Яка аграрна політика потрібна Україні? // Дзеркало тижня. — 2004. — № 17. — 30 квіт.
32. *Зубець М. В., Юрчишин В. В.* Проблема села — турбота держави // Голос України. — 2003. — 15 серп.
33. *Кучма Л. Д.* Шляхом радикальних економічних реформ: Доповідь Президента України “Про основні засади економічної і соціальної політики”. — К., 1994.
34. *Меєрс В., Дем'яненко С., Джонсон Т., Зоря С.* Зміна фокуса аграрної політики та розвитку села в Україні: висновки та перспективи для руху вперед. — К., 2005.
35. *Політика* та розвиток сільського господарства в Україні / За ред. Штефана фон Крамона-Таубадена, Сергія Зорі, Людвіга Штріве. — К., 2001.
36. *Сільське господарство України: криза та відновлення* / За ред. Штефана фон Крамона-Таубадена, Сергія Дем'яненка, Арніла Куна. — К., 2004.
37. *Тодоров О.* Біржа як індикатор реальної ціни // Уряд. кур'єр. — 2005. — № 27. — 13 квіт.
38. *Шаталин С. С.* Эффективное использование ресурсов: интересы и стимулы // ЭКО. — 1986. — № 12.
39. *Шпичак О. М., Андрійчук В. Г.* Проблеми теорії та практики формування ціни землі сільськогосподарського призначення // Землевпорядний вісник. — 2005. — № 3.

40. *Юрчишин В. В.* До аналізу причин і наслідків занепаду сільсько-го господарства // Економіка України. — 2001. — № 2.
41. *Юрчишин В. В.* Розбудова системного державного управління сільським господарством // Економіка АПК. — 2005. — № 6.
42. *Юрчишин В. В.* До питання про аграрну політику суверенної України // Вісн. аграр. науки. — 1991. — № 12.
43. *Юрчишин В. В.* Руководитель и коллектив. — К., 1988.

МАУП

ЗМІСТ

Пояснювальна записка.....	3
Тематичний план дисципліни “Аграрна політика”	4
Зміст дисципліни “Аграрна політика”	5
Теми контрольних робіт.....	10
Вказівки до виконання контрольної роботи	11
Питання для самоконтролю	12
Список літератури	14

Відповідальний за випуск *А. Д. Вегеренко*
Редактор *О. І. Маєвська*
Комп’ютерне верстання *А. М. Голянда*

Зам. № ВКЦ-4615

Формат 60×84/16. Папір офсетний.
Друк ротатійний трафаретний. Наклад 30 пр.

Міжрегіональна Академія управління персоналом (МАУП)
03039 Київ-39, вул. Фрометівська, 2, МАУП

ДП «Видавничий дім «Персонал»
03039 Київ-39, просп. Червонозоряний, 119, літ. XX

*Свідоцтво про внесення до Державного реєстру
суб’єктів видавничої справи ДК № 3262 від 26.08.2008*